

Årsmelding 2015 Klagenemnda for Husbanken

Klagenemndas sammensetning, organisering, mandat og virksomhet.

Kommunal og moderniseringsdepartementets (KMD) klagenemnd for husbanksaker har 3 medlemmer med personlige varamedlemmer, nemnda velges for en periode på 4 år. Nåværende nemnd er oppnevnt for perioden 2013-2016 og er således i sitt siste virkeår.

Klagenemnda er klageinstans for vedtak om lån, tilskudd og bostøtte. Nemndas vedtak er endelige og kan ikke påklages. Klagenemndas sekretariat er lagt til Husbanken.

Husbankens administrasjon iverksetter nemndas vedtak.

Nemnda har denne sammensetning for perioden 2013 - 2016:

Medlemmer:			Personlige varamedlemmer:
Leder:	John Steen Holm	Bodø.	Nina E. S. Kronkvist Oslo
Medlem:	Lise O. Waaga	Stavanger	Tor Jørgen Tofte Bergen
Medlem:	Ola Fæhn	Oslo	Oddrun Remvik Oslo

Klagenemnda ble etablert ved forskrift fastsatt av Kommunal - og regionaldepartementet datert 14.09.1992 med hjemmel i daværende Husbanklov av 01.03.1946 nr. 3 § 25. Oppdatert hjemmel er lov om Husbanken av 29.mai 2009 nr. 30 §§ 1, 6 og 13, jfr. forskrift av 19. mars 2010 nr. 427. Nemnda har virket siden 01.01.1993.

Klagesaker for Bostøtte ble fra og med 2013 tillagt nemnda å behandle. En omlegging til nemndsbehandling ble først og fremst motivert ut fra rettssikkerhetshensyn.

Nemnda har i meldingsåret avholdt 10 av 11 berammede møter, møtet i april ble avlyst. Det er avholdt acano/scype/telefonmøter, og fysiske møter på Gardermoen, i Oslo og i Drammen.

Nemnda har i 2015 besøkt Husbankens regionkontor Sør, avd. Drammen..

Varamedlemmer er ikke i 2015 blitt oppfordret til å møte som observatører på noen møter. På et møte deltok Oddrun Remvik som vararepresentant for Ola Fæhn. Nemndsapparatet vurderes som brukbart skodd til å behandle sakene.

Det er for 2015 et overslagsbudsjett på kr. 350 000 til honorar og reise/opphold til Klagenemndas virke! For 2016 budsjetteres det med minimum kr. 350 000 til nemndas virke, sekretariatet antar at saksvolumet vil øke noe grunnet stort antall tilbakekravssaker,- for inntektsåret 2014,- i 1. instans, men budsjettet skulle kunne holde greit da elektroniske møter tas i bruk i noen utstrekning.

Saksbehandling og resultat i 2015.

Klagenemnda har mottatt og behandlet 185 saker i 2015, mot 127 saker til behandling i 2014, 63 saker i 2013, 18 saker i 2012, 8 saker i 2011 og 10 saker i 2010

Sakene fordeler seg slik:	2015	2014	2013	2012	2011	2010
Grunnlån – utmåling		1	1	1	1	2
Grunnlån – mangl.kvalitet	1	4	0	0	0	1
Grunnlån- manglende tilsagn		4	5	0	0	0
Grunnlån- manglende ramme		24	1	0	0	0
Grunnlån- manglende hjemmel		0	1	0	0	0

Grunnlån- kostnader		1	12	0	0	0
Grunnlån Godkj. som låntaker	6	4	11	10	2	3
Kompetansetilskudd – avslag		3	3	2	3	2
Utleieboliger - boligtilskudd	9	3	1	0	1	1
Utbedring – boligtilskudd	1	0	0	0	0	1
Barnehagelån - garanti – anbef.	1	4	2	3	1	0
Lån/tilsk totalt	18	48	41	16	8	10
Bostøtte – ord.	81	40	20	0	0	0
Bostøtte- tilbakesøk.krav	86	39	2	0	0	0
Bostøtte totalt	167	78	22	0	0	0
	185	126	63	16	8	10

Sekretariatet hadde et estimat for 2015 på om lag 160 klagesaker totalt hvorav ca. 60% på bostøtte. Bostøttesakene utgjorde i 2015 90,3 % av sakene og grunnlån/tilskudd utgjorde 9,7%.

Det er fra desember 2014 opprettet en bostøttepool, og som behandler også disse sakene på tvers av regionale grenser. En oversikt over antall saker fordelt geografisk på regionkontorer synes å være lite formålstjenlig.

Fordeling av saker etter type og avgjørelse:

Grunnlån/tilsk:	ant:	medhold:	delvis medhold	ikke medhold:	
Barnehage	1			1	
Utbedring/volum					
Utbedring/vedlikehold	1			1	
Debitorgodkjenning	6			6	
Tilsk, bom/by/utv.	1			1	
Tilsk, utleie	9			7	2 saker ble trukket
	18			16	
Bostøtte:					
Inntekt/likning	71			71	
Boligkrav	2			2	
Ikke bosatt	1			1	
Overgangsordn.	2			2	
Oversittet frist	5			3	2 saker tilbakesendt
Tilbakekrav	86	1	3	80	11 dissenser
	167				
Totalt	185	1	3	149	

11 dissenser. 1 medhold, 3 delvis medhold, hvor alle saker gjelder tilbakekrav.

Klager på tilbakekrav er blitt omgjort under henvisning til at klager er vurdert å ha vært i aktsom god tro, og nemnda har stilt seg kritisk til den informasjon, eller mangel på sådan, som er blitt gitt klager, særlig i 2013.

«Klager på tilbakebetalingskrav har nemnda funnet vanskelige. Dels har nemnda liten oversikt over hvordan slike klager håndteres av Husbanken selv; nemnda ser jo bare de klagene som videresendes og ikke de trolig langt flere klagene hvor Husbanken selv frafaller kravet helt eller delvis.

Videre er det et poeng for nemnda at bostøtteforskriften ble endret med virkning fra 01.01.2013, hvor man i § 14 fikk inn bestemmelse om at «støtta for heile året kan krevjast tilbake utan omsyn til skuld» (nemndas understrekning). Nemnda oppfatter dette slik at det skal være et forholdsvis snevert skjønnsmessig spillerom m h t rimelighet i den vurdering som skal gjøres, og at nemnda kan bruke dette spillerommet. Ut over dette finner nemnda å ha lite spillerom for skjønn i bostøttesaker innenfor et presist utformet regelverk.

I sakene om tilbakebetalingskrav har det vært 11 dissenser hvorav 1 sak har endt med at klager fikk medhold (dissens 2 – 1) og 2 saker med at klagerne enstemmig fikk delvis medhold. Der det er gitt medhold – helt eller delvis – er dette begrunnet med at nemnda har funnet at klager har vært i aktsom god tro og at Husbankens informasjon har vært sviktende –særlig i sakene fra 2013 – noe Husbanken selv også har gitt uttrykk for. Medlem Ola Fæhn har i disse sakene vært av den oppfatning at Husbankens informasjon og periodisering av inntekt, øvrige husstandsmedlemmers inntekt og formuesforholdets innvirkning på bostøtten ikke har vært god og presis nok, og at dette også har vært vektlagt av Husbanken i flere saker, mens medlem Lise O. Waaga og leder John Steen Holm har funnet at rimelighetsterskelen for å slippe krav om tilbakebetaling av bostøtte klageren ikke var berettiget til, bør ligge ganske høyt.

Ettersom Husbankens informasjon i alle fall ble bedret fra 2014, ansees problemet å være av forbigående art selv om det åpenbart fortsatt vil kunne være meningsforskjeller m h t konkrete rimelighetsvurderinger.

Antallet klagesaker i 2015 er fortsatt marginalt i forhold til Husbankens totale antall saker, selv om det er en formidabel økning i forhold til 2010 – 2013 og en 30% `s økning fra 2014.

Klagenemnda har ingen klar formening om grunnen til «manglende volum». Den store økningen skyldes til dels bostøttens inntreden, og innen dette klagesaksområdet tilbakekrav av (for mye) utbetalt bostøtte (uten culpa-norm).

Det lave klagetall innenfor bostøtte generelt kan skyldes at målgruppen møter et lite fleksibelt regelverk som også kan være vanskelig å forstå og å kommunisere. og at de i tillegg må forholde seg til flere offentlige etater For at bostøtten skal beholde sin posisjon som et godt boligpolitisk virkemiddel forutsettes det at den til enhver tid har en reell betydning for mottakerens økonomiske situasjon, og at tildelings-parameterne «holder tritt» med den generelle økonomiske utvikling i samfunnet.

For øvrig antar nemnda at det lave klageantall skyldes grundig saksbehandling i Husbanken og en satsing på god kommunikasjon mellom Husbanken og søker/klager. Renten i det private finansieringsmarked har også i 2015 vært på et lavt nivå. Det byggende marked har tilpasset seg de kravene som Husbanken setter, som strekker seg utover gjeldende byggforskrift.

Klagenemnda, Oslo januar 2016

Lise O. Waaga
Medlem

John Steen Holm
Leder

Ola Fæhn
Medlem